

Posudek vedoucího na bakalářskou práci A. Halaštové
Nářeční slovní zásoba z oblasti zemědělství na Kelečsku

Bakalářská práce A. Halaštové si klade za cíl diferenčně lexikograficky zpracovat nářeční slovní zásobu ze tří obcí na Kelečsku. Na základě výzkumu pomocí položených rozhovorů, trvajících v úhrnu přes 10 hodin, doplněných dotazníkovým šetřením vytvořila slovník čítající cca 220 výrazů omezených slovnědruhově na substantiva (ta zabírají více než tři čtvrtiny materiálu), slovesa a citoslovce. Zdrojem informací bylo 8 mluvčích nejstarší generace, téměř všichni měli 80 nebo více let. Kladně je třeba ocenit nejen zdařilý sběr materiálu, nýbrž i excerpci z *Archivu lidového jazyka*, uloženého v Brně v dialektologickém oddělení Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i., a využití rad konzultantky bakalářské práce PhDr. J. Bachmannové, CSc., jak při sběru, tak při zpracování materiálu. Výsledný text délkou přes 100 tiskových stran bohatě splňuje rozsahové požadavky bakalářské práce. Autorka postupuje od vymezení oblasti, dosavadního bádání, základní jazykové charakteristiky Kelečska a problematiky tvroby nářečního slovníku k praktické části, tj. slovníku a zhodnocení materiálu zejména po stránce lexikologické. Práce je logicky strukturována, v praktické části podrobně popisuje metodologii, průběh výzkumu, výstavbu hesel včetně odkazů na sledovaná lexikografická díla a zvolený způsob transkripce. Následuje samotný slovník, který je jádrem práce, a jazyková analýza. V přílohách jsou mj. ukázky přepsaných rozhovorů, ukázky dotazníku a vzor informovaného souhlasu, vybrané ukázky rozhovorů jsou přiloženy na cd.

Formální stránka práce je na velmi dobré úrovni, překlepy jsou zcela ojedinělé (chybějící čárka za slovem *lidová* na s. 22, *Heslové slova* místo *slovo* na s. 28, *konatelská jména, které > která* na s. 79, *by se týkal > týkalo* na s. 89; *veškeré* na s. 90; *2017, Děkuji > 2017. Děkuji* na s. 92). V případě publikace *Vývoj českého jazyka a dialektologie*, citované na s. 15, by bylo vhodné uvést, že má několik předchozích vydání. Na s. 16 v pozn. 35 je třeba opravit, že jde o *Nový encyklopedický slovník češtiny*, jak je správně v textu, nikoli *Encyklopedický slovník češtiny*, v pozn. 38 chybí nakladatelské údaje. Rušivěji působí jen nesjednocené užívání převažující *ich*-formy a řidšího autorského plurálu (s. 78, 88 aj.). Vondruškův slovník, na nějž se odkazuje např. na s. 25, chybí v seznamu literatury.

Z drobných formulačních nedostatků: na s. 7 je nadbytečné z *hlediska sémantiky*, s. 15 *spadá do pěti podskupin > lépe mezi pět podskupin*, s. 21 *lexikálních jednotek, která jsou lemmatizována a zapsána > které jsou lemmatizovány a zapsány*, s. 82 spíš *diferenciace* než *diferencovanosti*. Z drobných chyb v obsahové stránce: na s. 18 se uvádí slabikotvorné *l* v *l*-ovém přičestí sloves druhé třídy, ale příklad *vedl* spadá do třídy první, místo *koncovky -ijou, -jou* (s. 79) má být *zakončení*. K heslu *cygán* by měl být myslím uveden odkaz na *Slovník nářečí českého jazyka* (heslo *cikán*, s variantami *cygán, cygan* ad.).

Dotazy k obhajobě: 1. Prosím o objasnění: Na s. 25 je věk mluvčího ML2 uveden 74 let, na s. 26 v tabulce 75 let. Na s. 86 se uvádí 40 výrazů, jež zmiňuje SSJČ, ale následující součet (34 nářečních, 2 nář. a zastaralé a 2 knižní a moravsky oblastní, 1 podobný frazém) dává 39. 2. Co by mohlo přinést zpřesnění charakteristik sebraného materiálu (autorka v závěrech na s. 89–90 uvažuje mj. o *Kartotéce lexikálního archivu*) a jak autorka s nabytými zkušenostmi pohlíží na vznikající *Slovníku nářečí českého jazyka*?

Celkově práci hodnotím jako velmi zdařilou, vyplňující mezeru v dialektologickém bádání. Oceňuji časově náročnou slovníkářskou práci, kterou autorka odvedla, její sběr i zpracování materiálu. Práce zpřesňuje dosavadní poznání nářeční zemědělské terminologie včetně jejího zpracování v *Českém jazykovém atlase* (viz Závěry na s. 89) a poslouží jistě excerpci pro *Archiv lidového jazyka* a doplnění vznikajícího *Slovníku nářečí českého jazyka*. Práci rád doporučuji k obhajobě a hodnotím stupněm výborně.